

Episodetekst

Krøjer, Jo; Padovan-Özdemir, Marta; Louhela, Helena; Nielsen, Birgitte Woge; Schjøberg, Anna ; Wrang, Natasha

Publication date:
2023

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Krøjer, J., Padovan-Özdemir, M., Louhela, H., Nielsen, B. W., Schjøberg, A., & Wrang, N. (2023). Episodetekst. Roskilde Universitet. <https://www.jamstalldutveckling.se/episoditeksti>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

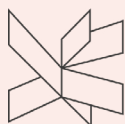
Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact rucforsk@kb.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

EPISODITEKSTIT

Seuraavat episoditekstit on kerätty Power Plays muistityöpajoista, ja ne on arkistoitu tänne osoitukseksi siitä, miten monenlaisia kokemuksia työpaikalla tapahtuneesta seksistisestä häirinnästä on. Episoditekstit perustuvat tosielämän tapahtumiin, mutta niitä on muokattu, jotta tapahtumiin liittyviä ihmisiä ja työpaikkoja ei voida tunnistaa.

VIA University
College

Sen kaiken tausta

Alisalla piti olla vain pikainen tapaaminen tutun potilaan kanssa tämän lounastauolla. Potilas tuli, ja he kokeilivat Alisan työhuoneessa uutta harjoitusta potilaan niskalle. Kun he olivat lopettaneet harjoituksen.

Alisa haki toisesta huoneesta tulosteen ja antoi sen hänen työhuoneensa ovella seisovalle potilaalle, joka oli lähdössä. Potilas kuitenkin sanoi Alisalle, että hänellä olisi yksi tärkeä asia kielen päällä. Alisa odotti kärsivällisesti ja rohkaisi potilasta sanomaan sanottavansa. Potilas siirtyi lähemmäksi Alisaa, katsoi häntä silmiin ja sanoi: "Anteeksi, mutta on pakko sanoa, että sinulla on tosi hyvä perse." Alisa hämmentyi kuulemastaan eikä saanut sanaa suustaan. Alisan päässä kuului voimakas ääni, joka sanoi, että tähän pitäisi reagoida sanomalla, että tuollaisten asioiden sanominen on epäasiallista, mutta koska tilanteessa oli jo vähän kiire ja potilas oli jo mennyt ovelle, Alisa ohjasi potilaan vain ulos. Alisa alkoi miettiä, oliko siinä, miten hän oli käyttäytynyt ammatillisessa suhteessaan potilaaseen, jotakin, joka sai potilaan kommentoimaan hänen takapuoltaan. Kommentti sai Alisan häkeltyneeksi ja ahdistuneeksi, ja hänelle tuli myös tunne epäammattimaisuudesta, koska hän ei tiennyt, miten toimia. Alisa on välttellyt potilaan tapaamista tapahtuneen jälkeen.

Ei rajoja

Kroonisesta lonkkakivusta kärsivä noin 70-vuotias nainen kysyy miespuoliselta fysioterapeutilta, jonka hän tuntee kuntosalilta, voisiko tämä auttaa häntä lonkkakipuun liittyvissä ongelmissa. Fysioterapeutti ottaa naisen potilaakseen, ja he sopivat hoito-ohjelmasta. Ensimmäisellä hoitokerralla fysioterapeutti pyytää naista riisumaan housut. Nainen vastaa flirttaillen ja itsetietoisesti, että hän riisuu vaikka kaikki vaatteet, jos fysioterapeutti haluaa. Fysioterapeutti vastaa tähän kieltävästi, ja nainen asettuu hoitopöydälle t-paita ja pikkuhousut päällään. Fysioterapeutti aikoo peitellä naisen peitolla, mutta tämä työntää peiton pois ja sanoo, ettei sitä tarvita. Fysioterapeutti on yllättynyt naisen käytöksestä mutta sanoo päättäväisesti, että peitto on laitettava. Manuaalisen hieronnan aikana nainen yhtäkkiä pyytää, voisiko fysioterapeutti venyttää hänen vaginaansa. Fysioterapeutti hätkähtää kysymyksestä, mutta pystyy säilyttämään päättäväisyytensä ja äänensävyänsä ja kieltäytyy naisen pyynnöstä.

Kaveripyyntö

Maria oli 21-vuotias ja työskenteli hoitokodissa, jonka asukkaat ovat esimerkiksi autisteja ja kehitysvammaisia. Asukkailla oli myös käyttäytymiseen liittyviä haasteita: he saattoivat uhkailla ja olla väkivaltaisia. Maria työskenteli hoitokodissa osa-aikaisesti ja oli aloittanut työt vasta hiljattain, mutta asukkaiden, muiden työntekijöiden ja johtajan mielestä hän pärjäsikin työssään hyvin. Eräänä päivänä hoitokotiin tuli uusi asukas, joka oli saanut aiemmin tuomioita seksuaalisesta häirinnästä ja hyväksikäytöstä. Maria pärjäsikin uuden asukkaan kanssa hyvin, mutta ajan myötä asukas alkoi pitää hänestä enemmän kuin ammatillisesti tai yleisen ystävällisyyden nimissä on suotavaa. Asukas alkoi pian vaatia, että vain Maria hoitaisi häntä, ja hän tuli hyvin vihaiseksi, jos muut työntekijät halusivat hoitaa häntä. Eräänä iltana asukas kysyi, haluaisiko Maria lähteä hänen kanssaan tupakalle. Maria suostui, ja he menivät pihalle, istuutuivat penkille ja alkoivat jutella.

Asukas halusi selvästi sanoa jotakin, mutta hän vaikutti ujolta. Maria vaistosi, että asukas halusi puhua Mariaa kohtaan tuntemastaan kiinnostuksesta, ja siksi Maria yritti vaihtaa puheenaihetta. Asukas otti puhelimensa ja kirjoitti näytölle "olet kiva/hyvännäköinen". Mariasta tämä tuntui epämiellyttävältä, ja hän yritti selittää asukkaalle, että hän on hoitokodin työntekijä. Asukas vaikutti ymmärtävän tämän ja näytti surulliselta. Maria päätti, että oli aika lähteä, ja sanoi asukkaalle, että hänen piti mennä hoitamaan toista asukasta. Kun hän käveli takaisin hoitokotiin, hän tunsikin puhelimen värisevän taskussaan. Hän otti puhelimen esiin ja näki, että asukas oli etsinyt hänet sosiaalisesta mediasta ja lähettänyt kaveripyyntöjä. Mariasta alkoi tuntua entistäkin epämiellyttävämmältä. Hän kääntyi katsomaan asukasta ja näki tämän hymyilevän.

Vanha rouva ja sijainen

Roope työskenteli osa-aikaisena työntekijänä palvelutalossa. Eräänä aamuna Roopelle annettiin tehtäväksi tukea asukasta tämän peseytyessä suihkussa. Työkaverit kertoivat Roopelle, että rouva selviää pääosin itse mutta tarvitsee tukea tiettyjen kehonosien pesemisessä. Asukkaan asunnossa rouva pyysi Roopea tekemään hänelle alapesun. Roopelle tuli heti epämiellyttävä olo, koska rouva oli jo peseytynyt suurimmaksi osaksi itse. Niinpä Roope alkoi vitsailla aiheesta. Myöhemmin Roope kertoi tapahtuneesta työkavereilleen. Työkaverit nauroivat ja sanoivat, että "rouva tykkää nuorista miehistä".

Tupla-D-kupit

Liisa oli lopettelemassa työvuoroaan klo 21 ja antamassa raporttia yövuoroon tulleelle työntekijälle. Työntekijä oli Kaapo, jonka Liisa tunsi hyvin. Kaapo oli oikein mukava, noin 15 vuotta Liisaa vanhempi, ja hän tykkäsi jutella ja juoruilla. Kaapo kertoi Liisalle, miten hän oli yrittänyt selittää toiselle työkaverille, kuka Liisa oli, ja toisti, mitä hän oli sanonut. "No se on se, jolla on tupla-D-kupit, tiedäthän?" Tästä kuvauksesta työkaveri oli heti käsittänyt, kuka Liisa oli. Kaapo kertoi tästä Liisalle muina miehinä iloisesti ja kuvitteli olevansa hauska.

Kaapo oli luullut, että Liisa jo tiesi tästä "lempinimestään", mutta Liisa vaikuttikin yllättyneeltä ja kuittaili kuulemastaan sarkastisesti. Liisa tajusi, että Kaapon lisäksi moni muukin käytti hänestä tätä "lempinimeä".

Liisalle tuli epämiellyttävä olo, mutta hän yritti olla näyttämättä sitä. Tämä oli niin epämiellyttävä tapahtuma, ettei Liisa kertonut siitä koskaan kenellekään. Sen sijaan hän tunsi itsensä syylliseksi ja häpesi tapahtunutta. Liisa ei kertonut asiasta työkavereilleen eikä pomolleen liioin; hän ei uskaltanut kertoa edes aviomiehelleen mitään. Vielä nykyäänkin Liisaa ahdistaa, kun hän ajattelee tapahtunutta tai puhuu siitä.

Pyytämättä annettu suukko

Nuorehko naispuolinen fysioterapeutti sijaistaa työkaveriaan, ja siksi hänellä on nyt vanhempi miespotilas, jota hän ei tunne ennestään. Hän on nähnyt potilaan talossa muttei ole kuullut potilaasta minkäänlaisia huhuja. Fysioterapeutti on pitkällä raskaana, ja iso vauvamaha näkyy selvästi. Fysioterapeutti hoitaa potilasta huoneessa, jonka ovi on kiinni. Potilas on hoidettavana hoitopöydällä. Hoidon jälkeen fysioterapeutti pyytää potilasta laskeutumaan hoitopöydältä ja pukeutumaan. Potilas pukeutuu, fysioterapeutti kiittää tästä kerrasta ja aikoo avata oven, kun potilas katsoo häntä intensiivisesti ja hymyilee. Potilas ojentaa kätensä ja tulee lähemmäksi. Fysioterapeutti luulee, että potilas haluaa kätellä häntä. Näin ei kuitenkaan ole, vaan potilas asettaa kätensä fysioterapeutin vauvamahalle, tulee vieläkin lähemmäs ja suukottaa häntä poskelle. Samalla mies kuiskaa "kiitos" fysioterapeutin korvaan. Fysioterapeutti yllättyy ja häkeltyy tällaisesta käyttäytymisestä – hän ei ollut havainnut mitään tähän viittaavaa olevan tulossa. Fysioterapeutti tuntee olonsa ärtyneeksi ja miettii, miten ihmeessä mies saattoi ajatella, että hän sai toimia tällä tavalla? Fysioterapeutti on myös hämmentynyt siitä, ettei hän puolustautunut ja asettanut rajoja miehen toiminnalle.

Naimisharjoitus

Nuorehko naispuolinen fysioterapeutti pitää potilaalleen harjoitusta fysioterapiaklinikalla. Potilas on noin 70-vuotias mies, joka käy klinikalla säännöllisesti kerran viikossa kroonisen etenevän sairauden takia. Potilas on käynyt klinikalla jo vuosia, ja hän tuntee paikan ja fysioterapeutit hyvin. Potilas on hilpeä kaveri. Hän asuu yksin, joten on ymmärrettävää, että fysioterapiakäynnit ovat hänelle myös sosiaalinen henkireikä. Tällä käynnillä fysioterapeutti halusi näyttää potilaalle lantion ja alaselän alueelle kohdistuvan lämmittelyliikkeen.

Potilas ja fysioterapeutti ovat jumppasalissa kahdestaan, ja fysioterapeutti näyttää potilaalle, miten kädet asetetaan lanteille ja miten lantiolla pyöritetään suuria ympyröitä. Sen sijaan, että tekisi tätä liikettä, potilas alkaakin nauraa. Hän katsoo fysioterapeuttia ja kertoo, että kun hän oli armeijassa, tätä liikettä tavattiin sanoa "naimisharjoitukseksi". Fysioterapeutti keskeyttää liikkeen ja katsoo potilasta. Hän tietää, että potilas vitsailee paljon ja voi olla hävytön, mutta tämä kommentti oli fysioterapeutin mielestä epäasiallinen. Hän kokoaa itsensä ja sanoo, että kommentti oli erittäin epäasiallinen. Potilas jatkaa nauramista, ja fysioterapeutista tuntuu, ettei potilas ymmärtänyt, että fysioterapeutti kritisoi kommentin esittämistä. Fysioterapeutti jatkaa saman liikkeen ohjaamista ja pysyy vakavana ohjatessaan potilasta.

Potilas tekee liikettä, ja fysioterapia jatkuu vielä 20 minuuttia. Fysioterapeutista tuntuu, ettei potilas ota häntä vakavasti, koska hän letkautti niin mauttoman ja epäasiallisen kommentin kesken harjoituksen. Fysioterapeutti tietää, että hän tapaa potilaan uudestaan samaan aikaan ensi viikolla.
